

Sygn. akt XI Ka 496/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Lublinie w XI Wydziale Karnym-Odwoławczym

w składzie: Przewodniczący: SSO Arkadiusz Śmiech-spr.

Sędziowie: SO Katarzyna Żmigrodzka

SO Włodzimierz Śpiewła

Protokolant: prot. Małgorzata Purc

przy udziale Prokuratora Ewy Stelmach

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013 r.

sprawy M. B.

oskarżonego z art. 177 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 21 lutego 2013 r. sygn. akt II K 343/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. na podstawie art. 43 § 3 kk nakłada na oskarżonego obowiązek zwrotu prawa jazdy właściwemu Wydziałowi Komunikacji;
2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 9250 (dziewięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych 56 groszy tytułem wydatków poniesionych w pierwszej instancji;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację obrońcy za oczywiście bezzasadną;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze 30 (trzydzieści) złotych opłaty oraz 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków.

XI K 496/13

UZASADNIENIE

M. B.oskarżony został o to, że w dniu 30 czerwca 2011 roku w S., gmina Ł., województwa (...)umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez to, że kierując samochodem osobowym marki V. (...)o nr rej. (...)przekroczył dozwoloną prędkość jazdy, jadąc w terenie zabudowanym, w którym administracyjnie ograniczono dozwoloną do 40 km/h z prędkością około 88 km/h przez co pozbawił się możliwości wykonania prawidłowych i skutecznych manewrów obronnych w reakcji na niespodziewane pojawienie się na jezdni pieszej M. S.w wyniku czego, potrącił przechodzącą przez jezdnię poza obrębem wyznaczonego przejścia dla pieszych pieszą M. S., w wyniku czego doznała ona obrażeń ciała w postaci urazu wielonarządowego ze stłuczeniem tkanki podskórnej części skroniowej i tkanek

miękkich sklepienia głowy, skąpymi wynaczynieniami do przestrzeni podtwardówkowej na sklepieniu lewej półkuli mózgowej, złamaniem prawego obojczyka z wylewami krwawymi w otaczających tkankach miękkich, wylewami pozaotrzewnowymi i złamaniem kości łonowej, otwartym złamaniem kości goleni prawej, niewielkimi otarciami naskórka i rozległymi podbiegnięciami krwawymi w tkankach miękkich kończyn dolnych, obrażeniami struktur kostno – więzadłowych w obrębie stawów kolanowych, skutkujących jej zgonem w dniu 13 lipca 2011 roku w SPSK nr 4 w L.,

tj. o czyn z art. 177 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Łukowie wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r. oskarżonego M. B. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. skazał go na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 (trzy) lata; na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora; na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył karę grzywny w ilości 100 (sto) stawek dziennych przyjmując, iż wysokość jednej stawki dziennej równa się 10 (dziesięć) złotych; na podstawie art. 42 § 1 k.k. orzekł środek karny 1 (jeden) rok zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych tytułem kosztów sądowych w pozostałej części wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Od wyroku tego apelacje złożyli obrońca oskarżonego i prokurator.

Obrońca oskarżonego zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym zakazu prowadzenia pojazdów zarzuciła rozstrzygnięciu:

1. obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 42 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przejawiające się przez:

a) orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów w celu „uświadomienia oskarżonemu naganności postępowania, zwłaszcza, iż oskarżony jest młodym człowiekiem” w sytuacji gdy środek karny określony w art. 42 § 1 k.k. ma na celu wyeliminowanie z ruchu osób, które zagrażają bezpieczeństwu w komunikacji, tj. ma charakter prewencyjny, a nie wychowawczy;

b) dokonanie zakazanej wykładni rozszerzającej art. 42 § 1 k.k. w wyniku, której Sąd meriti orzekł w stosunku do oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów w sytuacji, gdy art. 42 § 1 k.k. pozwala jedynie na orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów określonego rodzaju;

2. rażąco obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 4, 7 oraz art. 424 § 2 k.p.k. poprzez:

a) dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, ukierunkowanie tej oceny na niekorzyść M. B., co skutkowało wyciągnięciem błędnych wniosków wskazujących na to, że oskarżony zagraża bezpieczeństwu w komunikacji i wyeliminowanie go z ruchu jest konieczne;

b) pominięcie okoliczności łagodzących przy wyrokowaniu odnośnie środka karnego, które przejawiało się poprzez zauważenie, iż „czyn oskarżonego będący przedmiotem niniejszego postępowania miał w jego życiu charakter incydentalny, który odbiega od jego sposobu postępowania”, a następnie pominięciu powyższych okoliczności i uznaniu jakoby orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów było konieczne;

c) niewłaściwe uzasadnienie wyroku, w którym zaniechano wnikliwej analizy i oceny przesłanek świadczących za koniecznością fakultatywnie orzekanego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdu, a także zaniechano uzasadnienia dotyczącego faktu zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów, a nie określonego rodzaju.

co skutkowało niesłusznym zastosowaniu środka karnego przewidzianego przez ustawodawcę w art. 42 § 1 k.k. w postaci orzeczenia wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów.

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie środka karnego 1 roku zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Prokurator zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i kosztach procesu, na niekorzyść oskarżonego zarzucił rozstrzygnięciu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego: art. 43 § 3 k.k. i art. 73 § 2 k.k. przez błędne i sprzeczne z dyspozycją przepisu art. 43 § 3 k.k. zaniechanie obligatoryjnego zobowiązania oskarżonego do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych właściwemu organowi niezwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku oraz sprzeczne z dyspozycją art. 73 § 2 k.k. zastosowanie i orzeczenie na jego podstawie środka probacyjnego w postaci dozoru kuratora, podczas gdy orzeczenie tego środka probacyjnego na tej podstawie prawnej nie było możliwe, gdyż oskarżony nie jest sprawcą przestępstwa umyślnego;

2. obrazę prawa karnego procesowego art. 624 § 1 k.p.k. poprzez sprzeczne z dyspozycją tego przepisu a bezpodstawne zwolnienie oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w pełnej wysokości oraz obowiązku uiszczenia opłaty na rzecz Skarbu Państwa, w sytuacji gdy brak jest podstaw do uznania, że uiszczenie przez oskarżonego kosztów postępowania w całości byłoby dla niego zbyt uciążliwe ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów a względy słuszności nie przemawiają nawet za częściowym zwolnieniem oskarżonego od kosztów postępowania i opłaty.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez:

- orzeczenie wobec oskarżonego z mocy art. 43 § 3 k.k. obowiązku zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych właściwemu organowi;

- wskazanie przepisu art. 73 § 1 k.k. jako podstawy prawnej zastosowania wobec oskarżonego fakultatywnego środka probacyjnego w postaci dozoru kuratora;

- zmianę orzeczenie o kosztach postępowania przez orzeczenie na podstawie art. 627 k.p.k. o obciążeniu oskarżonego w całości kosztami sądowymi oraz nałożenie obowiązku uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa opłaty bez żadnych zwolnień, stosownie do kosztów wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa oraz przepisów o opłatach w sprawach karnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje;

Spośród wniesionych apelacji zasadna okazała się być ta pochodząca od prokuratora. Środek odwoławczy autorstwa obrońcy oskarżonego, w toku instancyjnej kontroli prawidłowości zaskarżonego wyroku, uznany został za niezasadny w stopniu oczywistym. Za taką oceną tego środka odwoławczego przemawiało to, że postawione w nim zarzuty, jak też przytoczona na ich poparcie argumentacja okazały się być całkowicie chybione.

Wobec nie złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku przez obrońcę oskarżonego Sąd odwoławczy odstąpił od sporządzenia motywacji wyjaśniającej przyczyny nieuwzględnienia apelacji pochodzącej od tego podmiotu – art. 457 § 2 k.p.k.

Wina oskarżonego nie jest kwestionowana i słusznie, bowiem wyrok w tym względzie znajduje oparcie w prawidłowo dokonanej ocenie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Kwalifikacja prawna czynu przypisanego nie budzi zastrzeżeń. Tak samo prawidłowe jest, co do zasady, orzeczenie o karze, które nie razi swoją niewspółmiernością.

Ze wszystkimi twierdzeniami prokuratora podniesionymi w apelacji należy się zgodzić. Zgodnie z brzmieniem art. 43 § 3 k.k. orzekając zakaz określony w art. 42 k.k., sąd nakłada obowiązek zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdu. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy orzekł środek karny przewidziany w art. 42 § 1 k.k. Oskarżony posiada prawo jazdy kategorii B, które w toku postępowania nie zostało mu zatrzymane. W tym stanie

rzeczy należało orzec obowiązek, o którym jest mowa w art. 43 § 3 k.k., tym bardziej, że do chwili wykonania tego obowiązku okres, na który orzeczono zakaz, nie biegnie. Ma również rację prokurator podnosząc, że oddanie oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora powinno było nastąpić na podstawie art. 73 § 1 k.k. Przepis § 2 tego artykułu, co prawda ma charakter obligatoryjny i stanowi *lex specialis* ale odnosi się do młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego, sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k., bądź sprawcy przestępstwa popełnionego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych. Oskarżony nie należy do żadnej z przewidzianych tam kategorii sprawców. Co prawda ma status sprawcy młodocianego, ale popełnił występki nieumyślne, dlatego oddanie go pod dozór kuratora, powinno było nastąpić z mocy art. 73 § 1 k.k. Przez przeoczenie i pośpiech, przy edycji komputerowej wyroku Sądu odwoławczego, zmiana zaskarżonego wyroku w omawianym tu zakresie została pominięta. Uchybienie to zostało konwalidowane w trybie art. 105 § 1-3 k.p.k., tj. sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w wyroku Sądu Rejonowego (vide; postanowienie k. 345 akt). Należy także zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego, że Sąd pierwszej instancji niezasadnie częściowo zwolnił oskarżonego od zwrotu poniesionych w sprawie wydatków postępowania. Przepis art. 624 § 1 k.p.k. stanowiący podstawę do zwolnienia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych stanowi wyjątek od reguły. Może on mieć zastosowanie tylko wtedy, kiedy istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby zbyt uciążliwe ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów, bądź gdy przemawiają za tym względy słuszności. Przesłanki zastosowania tego przepisu nie odnoszą się do osoby oskarżonego, który nie ma nikogo na utrzymaniu, jest młodym, zdrowym człowiekiem, który może podjąć, choćby sezonowe zatrudnienie. Wszystkie wydatki postępowania natomiast były zasadne i w znacznej części zostały spotęgowane na skutek uwzględnienia wniosków dowodowych obrońcy.

Mając na uwadze zaprezentowaną motywację, nie dostrzegając uchybień z art. art. 439 i 440 k.p.k., które należałoby uwzględnić z urzędu, Sąd odwoławczy na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze uzasadniają przepisy art. 11 ustawy o opłatach w sprawach karnych i art. 636 § 1 k.p.k.